

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAVALG

7. november 2008

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2000/46/EF om adgang til at optage og udøve virksomhed som udsteder af elektroniske penge m.m. – "E-pengedirektivet" KOM(2008)627

Resumé

Kommissionen har fremsat forslaget, fordi den mener, at E-pengedirektivets definition af elektroniske penge er uklar og derfor skaber uklarhed om anvendelsesområdet for direktivet. De retlige rammer omkring tilsynsordning, undtagelsesregler og regler til bekæmpelse af hvidvask af penge er desuden utilstrækkelige.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 9. oktober 2008 fremsat forslag til ændring af direktiv 2000/46/EF – E-pengedirektivet. Det nye direktiv ophæver det gældende direktiv. Forslaget er fremsat på grundlag af Traktatens art. 95, stk. 1. Vedtagelse sker efter art. 251 – fælles beslutningstagning.

E-penge er et elektronisk betalingsmiddel, hvor der på f.eks. et "plastikkort" eller på en chip kan lagres et "beløb", som kan bruges til betaling hos andre end hos "kortets" eller chippens udsteder. Modtageren af betalingen får betaling fra udstederen på samme måde, som hvis det havde været et betalingskort. E-penge vil typisk blive benyttet ved små beløb (kiosker, bagere) eller tilbagevendende betalinger, f.eks. kantiner, i stedet for mønter.

E-pengedirektivet blev vedtaget for 8 år siden på baggrund af et ønske om at bane vejen for, at andre end kreditinstitutter fik mulighed for at udstede elektroniske penge. Direktivet har dog ikke haft den ønskede effekt. På europæisk plan er der kun givet 20 tilladelser til fuldt autoriserede udstedere af elektroniske penge, mens 127 virksomheder udsteder elektroniske penge i henhold til en undtagelsesbestemmelse, hvor det har så begrænset et omfang, at der ikke kræves en egentlig tilladelse hertil.

Direktivet om e-penge ønskes tilpasset direktivet om betalingstjenester - direktiv 2007/64/EF om betalingstjenester.

I det nuværende direktiv er der juridisk usikkerhed om definitionen af elektroniske penge, samt hvornår der er tale om en udsteder af elektroniske penge. Dette har skabt tvivl om, hvilke forretningsmodeller, der falder ind under direktivets anvendelsesområde. Efter forslaget skal elektroniske penge defineres som en pengeværdi, som er repræsenteret ved et krav på udstederen, og som er lagret elektronisk og udstedt efter modtagelse af

midler, og som tjener til at gennemføre betalingstransaktioner som defineret i betalingstjenestedirektivet. E-penge skal indløses hos andre fysiske eller juridiske personer end udstederen.

En evaluering har vist, at startkapitalkravet betragtes som unødigt strengt og ikke proportionalt i forhold til den risiko, en udsteder af elektroniske penge løber. Det foreslås, at kapitalkravet sænkes fra 1 mio. euro til 125.000 euro.

Der foreslås samtidig nye beregningsmetoder for fastsættelsen af kravet til den løbende kapital efter samme principper som i betalingstjenestedirektivet. Egenkapitalen må aldrig være mindre end startkapitalen.

Kravene til genindløselighed præciseres. Forbrugeren skal til enhver tid have ret til at få indløst elektroniske penge, og det skal ske omkostningsfrit ved indløsning af det fulde beløb. Hvis der kun indløses en del af beløbet før kontraktens udløb, kan udsteder afkræve indehaver et gebyr, der svarer til omkostningerne forbundet med gennemførelsen af transaktionen.

Den nye definition af elektroniske penge medfører, at udstedelsen heraf kan henføres under undtagelsesbestemmelserne i artikel 34 og 55 i betalingstjenestedirektivet om "små betalinger". Samtidig bør direktiv 2005/60/EF om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme ændres, så de forenklede regler om kundelegitimation også finder anvendelse i relation til udstedere af elektroniske penge.

2. Europa-Parlamentets holdning

Forslaget er fremsendt til Europa-Parlamentet. Der foreligger endnu ikke noget om, hvornår Europa-Parlamentet forventes at udtale sig.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at direktiv 2000/46/EF har skabt et harmoniseret indre marked for udstedelse af elektroniske penge i EU. Der udestår imidlertid fortsat forskellige hindringer, og de bør elimineres på europæisk plan. Elektronisk handel er pr. definition et globalt fænomen, og isolerede nationale løsninger vil hæmme udviklingen af elektroniske penge. De forskellige regler og principper bør være EU-dækkende, således at de bliver ens i alle medlemsstater og dermed sikrer alle markedsdeltagere retssikkerhed og ens spilleregler.

Regeringens vurdering er, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Direktivet om e-penge er gennemført i lov om finansiel virksomhed - §§ 308-333.

5. Høring

Forslaget har været i høring i EU-specialudvalget for den finansielle sektor. Telebranchen og Finansrådet har fremsendt bemærkninger. Telebranchen støtter, at e-pengedirektivet tilpasses til direktivet om betalingstjenester. Telebranchen peger på, at de gældende regler om genindløselighed fungerer tilfredsstillende, og at de foreslåede regler om genindløselighed vil medføre administrative byrder for branchen.

Det er Finansrådets opfattelse, at det gældende direktiv ikke hindrer udviklingen af e-penge, og at der i Danmark ikke har været en efterspørgsel efter e-penge. Forslaget bør ses i en snæver sammenhæng med direktivet om betalingstjenester. Finansrådet sætter spørgsmålstejn ved de foreslåede kapitalkrav. Reglerne om genindløselighed bør udformes enkelt, så reglerne ikke hæmmer udbredelsen af e-penge.

Der er endvidere fremsendt en række tekniske bemærkninger til forslaget.

6. Andre landes holdninger

Andre landes holdninger kendes endnu ikke.

7. Dansk holdning

Danmark støtter en effektivisering af betalingsformidlingen.

8. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Lov om finansiel virksomhed skal ændres. Forslaget skal fremme tilskyndelse til at oprette e-pengeinstitutter og dermed udstedelse af e-penge for at opnå besparelse i håndteringen af kontanter i forbindelse med små betalinger.

I dag er der endnu ikke sådanne institutter i Danmark. Dette vil indebære et øget ressourceforbrug i Finanstilsynet, da de pågældende institutter skal være under tilsyn. Finanstilsynets udgifter dækkes af de virksomheder, som er under tilsyn. Forslaget forventes i øvrigt ikke at have statsfinansielle konsekvenser

9. Samfundsmæssige konsekvenser

I Danmark har ingen selskaber tilladelse som fuldt autoriseret udsteder af elektroniske penge. 10 selskaber udsteder elektroniske penge efter undtagelsesbestemmelsen.

En lettere adgang til at udstede e-penge vil gøre det mere attraktivt for virksomheder at begynde at udbyde disse produkter. Internationale undersøgelser viser, at der er store samfundsmæssige besparelser forbundet med at benytte e-penge frem for fx kontanter. Øget udbud af e-pengeprodukter vil også øge konkurrencen blandt udbydere af betalingstjenester.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Der er fremsendt nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg.